

ALA-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖSEURARY

JÄSENKIRJE 1/2011

Helmikuun helinää!

Mustana kuin mustin musta, mutta tyrnin keltaisine nokkineen, istui mustarastas kotipihamme hevoskastanjan oksalla. Koko talven se oli lymyillyt pihassa, mutta valon lisääntyessä se oli päivä päivältä käynyt vilkkaammaksi ja pelottamattommaksi ja istui nyt oksallaan ylpeänä uusista kevätväreistään. Kevät on tullut, päivät pidentyneet ja luonto heräilee uuteen kesään. Pitäisikö meidänkin? Huh – pakkastakin taas – 22 C astetta!

Tässä vuoden ensimmäisessä jäsenkirjeessä tarjoamme taas monenlaista virikettä. Toivon lämpimästi, että löydätte sieltä jotain itsellenne. Yhdistyksen toimintavuosi on itse asiassa jo käynnistynyt. Eilen 12.2. oli yhdistyksen toimintapäivä -vuosikokous, metsäseminaari, lehdistötilaisuus ja muuta jännää. Ja jatkoa on luvassa, kuten tapahtumakalenterista voitte lukea. Vuodesta näyttäisi tulevan toimelias sekä hyvässä että pahassa. Toivoa sopii, että hyviin asioihin kuuluu JVP Eura Oy:n keskuspuhdistamon saneeraustoimet. Josko tulevaisuudessa Eurajoen alavirrankin asukkaat voivat nauttia puhtaasta vedestä? Ympäristön kannalta mustilta kuin mustarastas näyttävät Kauttuan metsän pilaaminen ja Eurajoen perkaussuunnitelmat. Töitä siis Ympäristöseurassa riittää.

Tervetuloa mukaan!

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

PS. Iltalukemiseksi laadimme teille yhdistyksen 30 vuoden historiikin. Nautinnollisia lukuhetkiä!

Mielenkiintoisia perhoshavaintoja Harolan lehdoista

Teksti: Janne Liikanen

Harolan lehtoalue sijaitsee Eurassa Kauttuanlahden länsirannalla. Alue kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja lisäksi se on merkittävä rautakautinen kalmistoalue. Suojelualueen koko 67ha ja se kuuluu osana laajempaan Harolanlahti -nimiseen Natura 2000-kohteeseen.

Lehtoalueella on vuosien 2009 ja 2010 aikana tehty perhoslajiston perusselvitys yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Selvityksen määrittäminen on pikkuperhosia lukuun ottamatta valmis, ja lopullinen tutkimusraportti valmistunee tämän kevään aikana. Työtä on tehty pääasiassa paikallisin voimin. Kenttätöitä ja suurperhosten määrittämisen on hoitanut Ympäristöseuran jäsen Janne Liikanen. Pikkuperhosten määrittäminen on tehnyt turkulainen kokenut perhosharrastaja Reijo Teriaho.

Harolan lehtojen perhoslajisto osoittautui erittäin mielenkiintoiseksi. Lajeja on toistaiseksi löytynyt yhteensä 602 (393 suurperhoslajia ja 219 pikkuperhoslajia). Lajimäärää voi pitää kohtalaisena suurperhosten osalta. Pikkuperhosten todellinen lajimäärä on varmasti paljon suurempi, mutta ryhmän

perusteellisempi kartoittaminen edellyttäisi huomattavasti enemmän aikaa ja monipuolisempia menetelmiä (monet pikkuperhoset tulevat huonosti pyydyksiin).

Pikkuperhosten osalta mielenkiintoisimpia havaintoja oli mm. hirvenjuurikoisan (*Ebulea crocealis*) löytyminen alueelta. Laji ei valtakunnallisesti ole kovin harvinainen, mutta sen toukka elää ainoastaan hirvenjuurella (*Inula salicina*) eikä aikuinen yleensä harhaile kovin kauas ravintokasvista. Ravintokasvia kannattaisi etsiä lähistöltä, sillä kasvihavaintokin olisi mukava.

Seuraavassa muutamia mielenkiintoisia Harolasta tavattuja suurperhoslajeja

Kalvasmittari (*Campaea margaritata*) on lähinnä lounaiselle saaristoalueelle levinnyt laji, josta sisämaahavaintoja on erittäin vähän. Satakunnasta on entuudestaan havaintoja Porin edustalta, mutta Harolan havainto on ensimmäinen sisämaahavainto maakunnasta. Perhonen on lehtojen ja valoisien lehtimetsien laji ja sen toukka elää erilaisilla lehtipuilla ja pensailla.

Sulkamittari (*Phigalia pilosaria*)

esiintyy ilmeisesti vakituisena monin paikoin Porin läheisyydessä. Perhonen lentää melko aikaisin keväällä ja sen naaras on lentokyvytön. Sitä pidettiin aikaisemmin tammimetsien lajina mutta se on myös viime aikoina laajentanut levinneisyysaluettaan ja toukka elää tammen lisäksi muillakin lehtipuilla.

Havununna (*Lymantria monacha*) elää etenkin kuusivaltaisissa havumetsissä, mutta myös sekametsissä. Toukka elää etenkin kuusella, mutta myös mänty ja lehtipuut kelpaavat toisinaan. Lajilla on Harolassa vankka esiintymä sillä yksilöitä havaittiin useita molempina kesinä. Satakunnasta on entuudestaan havainnot ainakin Luvialta Säpin saarelta ja Kiikoisista, molemmista yksi yksilö.

Leppävenhokas (*Nola confusalis*) viihtyy tammea ja leppää kasvavilla alueilla. Toukka elää lepällä, mikä selittää lajin esiintymisen Harolassa. Laji havaittiin kesällä 2009 ensimmäistä kertaa Satakunnasta. Neljä yksilöä Harolasta ja yksi yksilö Porin Santa-viikistä.

Konnanmarjapikkumittarin (*Eupithecia actaeata*) toukka elää konnanmarjan lehdillä. Lajilla on Harolassa vahva kanta. Laji havaittiin alueelta molempina kesinä myös toukkana. Toukkia oli runsaasti konnanmarjan lehdillä heinäkuussa. Mittarilla on todennäköisesti kaksi sukupolvea. Ensimmäinen polvi lentää lähinnä kesäkuussa ja toinen heinä-elokuun vaihteessa. Perhonen on Suomessa laajalle levinnyt, mutta sen esiintyminen rajoittuu alueille missä kasvaa konnanmarjaa. Satakunnasta on aiemmin havaintoja lähinnä Porin seudulta.

Pähkinämittari (*Asthena albulata*) lentelee ainoastaan paikoilla, missä kasvaa pähkinäpensasta. Lajin löytyminen Harolasta oli siis varsin odotettua. Tämä pieni vaatimattoman näköinen mittariperhonen on aiemmin havaittu Satakunnasta ainoastaan Porin Reposaaressa.

Ala-Satakunnan ympäristöseura ry jakaa vuosittain vuosikokouksen yhteydessä ympäristötekopalkinnon. Tänä vuonna ympäristötekopalkinnon lisäksi jaettiin luonnonharrastuspalkinto aktiivisesta luonnon harrastamisesta. Ympäristötekopalkinto annettiin köyliöläiselle Alpo Ketoselle ja harrastuspalkinto euralaiselle Toni Tainiolle. Jos joku mielestäsi ansaitsee tulla palkituksi, voit esittää palkinnon saajaa jollekin hallituksen jäsenelle. Yhteystiedot löydät tämän kirjeen lopussa. Alla on esitelty muutamalla lauseella tämän vuoden palkinnon saajia.

YMPÄRISTÖTEKOPALKINTO 2010

Alpo Ketonen on viettänyt jo lapsuuttaan Köyliönjärven rannalla ja asunut sen rannalla kymmeniä vuosia. Hän on omakohtaisesti nähnyt järven tilan heikkenemisen. Ottamalla selvää järveen liittyvistä tutkimustuloksista, kuten ravinnepestöistä, hän on tuonut julki Köyliönjärven huolestuttavan tilan jo ainakin 30 vuoden ajan. Hankkimiensa tietojen perusteella Alpo Ketonen on ollut ja on edelleen Köyliönjärven tinkimätön puolesta puhuja.

LUONNONHARRASTUSPALKINTO 2010

Toni Tainio on aktiivinen lintujen havainnoitsija Ala-Satakunnan alueella. Hän ilmoittaa tunnollisesti havaintonsa Bird-life Tiira-havaintotietokantaan. Tonin lempilintu on lehtopöllö. Hän on rakentanut ja vienyt aktiivisesti pönttöjä maastoon pöllöille ja tuulihaukalle. Pönttöjen kokonaismäärä on tällä hetkellä noin sata ja kasvaa koko ajan. Toni on rengastaja. Hän aloitti pöllöjen ja päiväpetolintujen aktiivisen rengastamisen vuonna 2009. Tiedot rengastuksista menevät Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastustoimistolle ja sitä kautta tutkimuskäyttöön.

Seuran hallituksen jäsenet 2011 ja yhteystiedot:

Seppo Varjonen	puheenjohtaja	puhelinno: 050 560 7357 (sevarjo@saunalahti.fi)
Markku Kantola	varapuheenjohtaja	040 529 2450
Kati Haukioja	sihteeri	040 568 7150 (kati@haukioja.com)
Mika Mäntysaari	retkivastaava	050 467 1858
Sanna Katavisto	hallituksen jäsen	044 5500550
Päivi Sandelin	retkikerhovastaava	050 5168 350
Oiva Mikola	hallituksen jäsen	02- 865 2162
Marika Vahekoski	jäsensihteeri	0400 693 013
Jorma Hinkkanen	hallituksen varajäsen	044 730 7401
Teija Kirkkala	hallituksen varajäsen	040 596 9976

Hallituksen ulkopuolelta:

Minna Liikanen	rahaston hoitaja	044 291 0382
Henna Ryömä	viestintäsihteeri, (kotisivut, jäsenkirje)	050 324 5492

Tulevia tapahtumia:

- 27.4. klo 16 - Pyhäjärvi-instituutin luontopolun kunnostus**
Yhteyshenkilöt: Päivi 050 5168350, Seppo 0505607357, Oiva 0502308 ja Teija 040 5969976 sekä Marjo Tarvainen 0503022836 (Pyhäjärvi-instituutti)
- 14. 5. 10.00 Harolan lehtoretki,** Yhteyshenkilö: Päivi 050 5168350
- 11-12.6 klo 18.00- 11. Eurajoki-melonta, Melontakeskus, Eura**
Miniseminaari, ”Eurajoen kunnostus ja kalasto”, kalastusbiologi Leena Rannikko, ELY -keskus
klo 20.00 Lähtö
- Saapuminen Kiukaisten Eurakoskelle n. klo 23.30
 - Retki järjestetään yhteistyössä melonnan asiantuntijoiden kanssa ja suuntautuu Eurajoen yläjuoksulle ollen pituudeltaan n. 11 km myötävirtaan
 - Saunomis- ja uintimahdollisuus Eurakoskella
 - Omat eväät mukaan!
 - osallistujamäärää rajaa käytettävissä olevien kajakkien määrä (retki-kajakkeja on rajoitettusti lainattavissa, myös veneitä hankitaan tarvittaessa)
 - jos omistat oman kajakin, niin tervetuloa mukaan ilman ennakkoilmoittautumista
 - **kajakittomien ennakkoilmoittautuminen (=kajakin tai veneen varaus + lisävar.) viimeistään ti 7. 6.**
- Yhteyshenkilöt ja ennakkoilmoittautumiset: Seppo 050 5607357 ja Jarmo Väkiparta 044 2529992 (Euran Kanoottiklubi)
- 30.-31.7. Lasten tapahtuma / Ruukki –festivaalit, Kauttua**
Yhteyshenkilöt: Marika 0400693013, Kati 0405687150, Päivi 050 5168350 ja Seppo 050 5607357
- 27.8. klo 10.00 Niittytalkoot, Kiukainen, Viinikkalanpuisto**
klo 14.00 Hallituksen kokous, Varjonen
Yhteyshenkilöt: Päivi 050 5168350 ja Seppo 050 5607357
- 10.9. klo 10.00 Lintulautatalkoot, Liikaset**
Yhteyshenkilöt: Janne 050 3223563 ja Seppo 050 5607357
- 8.10. klo 10.00 Suppilovahveroretki Metsolaan (Hiljan –päivän retki)**
Yhteyshenkilö: Päivi 050 5168350 ja Seppo (0505607357)
- 15.11. Syystoimintapäivä, Kiukainen, Eura**
klo 17.00 ASYS:n hallituksen kokous
klo 18.00 SLL:n Satakunnan piirijärjestön syyskokous
klo 19.00 Luento: ”Muuttuva Selkämeri”, Juha Hyvärinen
Yhteyshenkilö: Seppo 0505607357

25.11. klo 18.00

Pikkujoulut, Jokisauna, Kauttua

Yhteyshenkilöt: Janne 050 3223563 ja Seppo 050 5607357

Hallituksen tulevia kokouksia:

16. maaliskuuta
20. huhtikuuta
25. toukokuuta
29. kesäkuuta
27. elokuuta
Lokakuu
15. marraskuuta

Köyliö
Säkylä

Eura, Kiukaisten Harola
Eura, Kiukainen
Euran lukio
Eura, Kiukainen

Yhdistyksen jäsen, olet tervetullut mukaan hallituksen kokouksiin. Toivomme, että ilmoitat tulostasi yhdistyksen sihteerille (Kati 040 5687150) tai puheenjohtajalle (Seppo 050 5607357).

Retkikerhon toimintaa:

Tiedot kerhon retkistä ja talkoista ovat yhdistyksen kotisivuilla **www.sll.fi/alasatakunta**.

Retkiä ja talkoita voi järjestää jokainen kerholainen itse ja spontaanisti sähköpostilistan välityksellä. Listaa koordinoi ja retkiä suunnittelee retkikerhon vetäjä. Jos haluat liittyä kerhon sähköpostilistalle, niin ota yhteyttä Mikaan (050 4671858). Esimerkiksi pöllö- ja melontaretkiä sekä ketotalkoita on toivottu. Kerhon toimintaa yhdistyksen kotisivuille päivittää Henna (050 3245492).

Paperiton vaihtoehto jäsenkirjeelle:

Saat halutessasi jäsenkirjeesi vain sähköpostiisi. Ilmoita tällöin sähköpostiosoitteesi sihteerille osoitteeseen kati@haukioja.com. Ne, joiden nimet sähköpostilistalla jo ovat, säilyvät edelleen listalla, eikä niitä tarvitse erikseen ilmoittaa. Paperiversio lähetetään kuitenkin aina, kun kirjeen mukana tulee ei-sähköisiä -liitteitä. Tällaisia ovat esimerkiksi viime syksynä lähetetyt kortit tai tämän kirjeen mukana tuleva historiikki.

Laitetaan taloutesi tasapainoon

Miten? Katso nordea.fi/tasapaino

Keskittämällä raha-asiasi Nordeaan saat hyvät neuvot ja hyvät hinnat. Lisäksi saat kattavan kokonaiskuvan taloudestasi. Kun näet taloustilanteesi kokonaisuutena, voit yhdessä henkilökohtaisen pankkineuvojasi kanssa saattaa sen oikeaan tasapainoon. Katso lisää nordea.fi/tasapaino tai soita 0200 3000 (pvm/mpm).

Teemme sen mahdolliseksi

Satakunnankatu 15
Eura
nordea.fi

Nordea